

Sygn. akt I ACz 2105/15

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Andrzej Struzik

Sędziowie: SA Robert Jurga (spr.)

SO Beata Kurdziel (del.)

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2015 roku w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Banku (...)w W.**

przeciwko **M. K.**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek zażalenia pozwanej od postanowienia zawartego w pkt 3 wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydział I Cywilny z dnia 9 lipca 2015r. sygn. akt I C 171/15 w przedmiocie kosztów procesu

postanawia:

1.zmienić zaskarżone postanowienie zawarte w pkt. 3 wyroku, w ten sposób, że oddalić wniosek strony powodowej o zasądzenie kosztów procesu w zakresie kwoty 10.538 zł;

2.zasądzić od strony powodowej Banku (...)w W. na rzecz pozwanej M. K. kwotę 1200 zł (tysiąc dwieście złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

SSA Robert Jurga SSA Andrzej Struzik SSO Beata Kurdziel

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem zawartym w pkt 3 wyroku Sąd Okręgowy zasądził od pozwanej M. K. na rzecz strony powodowej Banku (...) w W. kwotę 10538 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu. W pkt 4 wyroku Sąd Okręgowy odstąpił od obciążania pozwanej pozostałymi kosztami procesu. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia o kosztach Sąd Okręgowy wskazał, że pozwana wносиła o nie obciążanie jej kosztami procesu w oparciu o art. 101 Kpc ewentualnie zastosowanie art. 102 Kpc Ustalając okoliczności istotne z punktu widzenia zastosowania tych przepisów podkreślił, że jakkolwiek pozwana uznała żądanie pozwu przy pierwszej czynności procesowej, to dała powodowemu bankowi powód do wytoczenia niniejszej sprawy. Zaznaczył, że strona powodowa wzywała pozwaną dwukrotnie, w pismach z dnia 4 lutego 2014r. oraz 3 września 2014r. do spełniania świadczenia J. G. wynikającego z tytułu wykonawczego w postaci (...) wystawionego w dniu 27 sierpnia 2012r. opatrzonego klauzulą wykonalności postanowieniem z dnia 4 września 2012r. przez Sąd Rejonowy dla (...)w K.Pozwana pomimo otrzymania przedmiotowych wezwań oraz zawiadomień o możliwości wszczęcia postępowania sądowego nie zadośćuczyniła roszczeniu strony powodowej. W kontekście wniosku o zastosowanie art. 101 Kpc wskazał też, że pozwana nie wносиła o zasądzenie od strony powodowej na swoją rzecz kosztów postępowania, a jedynie powołała się na ten przepis jako podstawę nieobciążenia jej kosztami poniesionymi przez stronę powodową. Taki sposób skonstruowania wniosku sprawił, że przepis ten nie mógł mieć bezpośredniego zastosowania przy zasądzeniu kosztów postępowania stronie powodowej. W ocenie Sądu zastosowanie w sprawie mógł znaleźć art. 102 Kpc, w świetle którego nie było zasadne obciążanie pozwanej całością kosztów. W ocenie Sądu Okręgowego istnieją w sprawie po stronie pozwanej szczególne okoliczności, pozwalające na

obciążenie jej kosztami postępowania jedynie w części stanowiącej kwotę 10538 zł uiszczonej przez stronę powodową tytułem opłaty od pozwu, a w pozostałym zakresie odstąpienia od obciążania jej kosztami na rzecz powoda. W tym zakresie wskazał Sąd Okręgowy, że pozwana przy pierwszej czynności procesowej uznała powództwo, jak również podjęła w kwietniu 2015r. próbę porozumienia się z Bankiem. Zwrócił również uwagę na to, że pozew jest w pewnym sensie konsekwencją niespłacenia kredytu przez jej ojca, w której to czynności pozwana nie brała udziału. Okoliczności te, a ponadto trudna sytuacja ekonomiczna pozwanej zasługują na potraktowanie jej w uprzywilejowany sposób poprzez obciążenie jej kosztami postępowania jedynie w części, w oparciu o art. 102 Kpc.

Zażalenie na postanowienie zawarte w pkt. 3 wyroku złożyła pozwana i zaskarżając je w całości wniosła o jego zmianę poprzez wzajemne zniesienie kosztów postępowania lub nieobciążanie jej kosztami postępowania oraz zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wg. norm przepisanych.

Zarzuciła mu :

1. naruszenie art. 101 w zw. z art. 104 Kpc poprzez jego niezastosowanie, a mianowicie poprzez zasądzenie od pozwanej kosztów procesu mimo, że pozwana nie dała powodu do wytoczenia powództwa i uznała roszczenie powoda przy pierwszej czynności;
2. naruszenie art. 102 Kpc, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na tylko częściowym zwolnieniu pozwanej z obowiązku poniesienia kosztów postępowania podczas gdy okoliczności sprawy uzasadniają całkowite zwolnienie pozwanej z obowiązku ponoszenia tych kosztów.

W uzasadnieniu pozwana podnosiła, że biorąc pod uwagę to, że sprawa została wszczęta w czasie gdy strony prowadziły rozmowy na temat ugodowego zakończenia sporu, jak również okoliczność, że pozwana przy pierwszej czynności uznała roszczenie istnieje podstawa do stosowania art. 104 Kpc per analogiam. Zarzuciła też, że w sytuacji gdy jedyną drogą do tego by zaskarżona czynność została uznana za bezskuteczną względem strony powodowej było zainicjowanie postępowania, nie można twierdzić, że dała ona podstawę do wytoczenia powództwa. W ocenie pozwanej istnieje też podstawa do tego, by w okolicznościach przedmiotowej sprawy zastosować art. 102 Kpc w szerszym zakresie. Dla poparcia swoich argumentów w podnosiła twierdzenia o uznaniu żądania pozwu dodatkowo wskazując dodatkowo, że jej sytuacja finansowa jest bardzo trudna.

Odpowiedź na zażalenie złożyła strona powodowa wnosząc o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego wg. norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

Zasadnie skarżąca podnosi, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy istniały podstawy do całkowitego odstąpienia od obciążania jej kosztami procesu. Rozstrzygnięcie takie należy wiązać zarówno z jej złą sytuacją materialną i ugodową postawą przed wszczęciem procesu, jak również uznaniem roszczenia po jego wytoczeniu przy pierwszej czynności. Sąd Apelacyjny zwraca przy tym uwagę na specyfikę roszczenia, gdzie powód bez względu na zgodną wolę stron dla ochrony swoich praw, musiał wystąpić na drogę sądową. W orzecznictwie (m.in. postanowieniu Sądu Najwyższego, z dnia 15 grudnia 1965 r., II Cz 110/65, z dnia 27 kwietnia 1977 r., II Cz 36/77) podkreśla się, że przepis art. 101 Kpc nie ma wprost zastosowania w tych przypadkach, gdy osiągnięcie skutku prawnego nie może nastąpić w inny sposób, jak tylko przez wytoczenie powództwa. Tak się rzecz ma z uzyskaniem bezskuteczności względnej czynności prawnej, która może nastąpić wyłącznie na drodze powództwa pauliańskiego z art. 527 Kc, wniesionego przez wierzyciela, którego z osobą trzecią nie łączy żaden stosunek prawny. Jednocześnie w orzecznictwie pojawił się pogląd, który podziela Sąd Apelacyjny w obecnym składzie, że w takiej sytuacji można stosować przez analogię art. 104 Kpc, który przewiduje wzajemne zniesienie kosztów procesu (zob. post. SN z 15.7.1974r., I Cz 99/74, lex nr 755). Za takim rozstrzygnięciem przemawia to, że pozwana wyrażała chęć ugodowego rozstrzygnięcia

sporu, od chwili gdy uzyskała informacje o zobowiązaniach swojego ojca i możliwość skierowania egzekucji do nieruchomości. Pozwana również w toku przedmiotowego procesu składając pierwsze pismo procesowe w sprawie, nie tylko uznała roszczenie, ale wnioskuje o skierowanie sprawy do mediacji, co przyczynić się znacznie do obniżenia kosztów związanych z przedmiotowym postępowaniem. W przypadku zawarcia ugody zgodnie z art. 79 ust. 1 pkt 2 u.k.s.c. sąd z urzędu zwraca trzy czwarte uiszczonej opłaty. Pozwana wskazywała również na konkretne możliwości zabezpieczenia interesów strony powodowej wyrażając m.in. gotowości ustanowienia hipoteki na nieruchomości oraz następczą dobrowolną jej sprzedaż i zaspokojenie w ten sposób roszczeń strony powodowej. Dokonując zmiany przedmiotowego orzeczenia Sąd Apelacyjny miał też na uwadze okoliczność, trudnej sytuacji materialnej pozwanej, która nie posiadała środków na zaspokojenie własnych potrzeb, a co za tym idzie, przed wytoczeniem powództwa, nie miała ona możliwości, uczynienia zadość żądaniu zapłaty długu ojca do niej kierowanemu.

Mając na uwadze powyższe argumenty Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżone postanowienie zawarte w pkt. 3 wyroku działając na podstawie art. 386 § 1 Kpc w zw. z art. 397 § 2 Kpc.

Zgodnie z wynikiem postępowania zażaleniowego kosztami tego postępowania Sąd Apelacyjny obciążył stronę powodową zasądając na rzecz pozwanej kwotę odpowiadającą wynagrodzeniu pełnomocnika w osobie radcy prawnego w wysokości 1.200 zł tj. stawki minimalnej w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Apelacyjnym. Wysokość stawki ustalił Sąd w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348), w tym § 6 pkt. 4 w zw. z § 12 ust. 2 pkt. 2.

SSA Robert Jurga SSA Andrzej Struzik SSO Beata Kurdziel